

ANEXE

Anexa nr. 1

Ministerul
Sănătății al
Republicii Moldova
Denumirea
instituției

Codul instituției _____
Documentația medicală
Fișa de evidență nr. _____
Aprobată de Ministerul
Sănătății

Concluzia nr. _____ cu privire la proiectul _____

« _____ » _____ 199 _____

1. Protocolul examinării proiectului

1. Denumirea proiectului _____
2. Denumirea întreprinderii _____
3. Ministerul (Departamentul) _____
4. Locul construcției (adresa) _____
5. Documentele prezentate _____
 - a) _____
 - b) _____
 - c) _____
 - d) _____
 - e) _____
 - f) _____
 - i) _____
6. Proiectul este elaborat (denumirea instituției de proiectare) _____

7. Proiectul este prezentat (denumirea instituției sau întreprinderii)

cu scrisoarea de însoțire nr. _____ din « _____ » 199 _____

8. Materialele de proiect au fost prezentate « _____ » 199 _____ ,
nr. de înregistrare _____ .

9. Avizul de expertiză este dat (denumirea instituției care efectuează expertiza) _____

nr. _____ din « _____ » 199 _____ .

10. La examinarea proiectului _____

și a avizului de expertiză _____

_____ s-a stabilit

II. Avizul

Pe baza celor expuse, proiectul _____

se consideră coordonat, este respins de la coordonare (subliniem).
Conform «Legii privind asigurarea sanitaro-epidemiologică a populației», aprobată de Parlamentul Republicii Moldova (nr. _____
din « _____ » 199 _____), concluzia de față poartă caracter
legislativ.

Ștampila

Medicul igienist principal de
stat (denumirea raionului ad-
ministrativ) _____

Semnătura

Anexa nr. 2

Ministerul
Sănătății al
Republicii Moldova
Denumirea
instituției

Codul instituției
Documentația medicală
Fișa de evidență nr. _____
Aprobată de Ministerul
Sănătății

Hotărârea nr. _____
cu privire la interzicerea, oprirea exploatării
obiectivului

« _____ » 199 _____

Eu, medicul principal igienist de stat _____
(denumirea teritoriului

administrativ, numele și prenumele)

examinând materialele avizării _____

(denumirea obiectivului, apartenența)

(denumirea documentelor)

am stabilit _____

Conducându-mă de «Legea privind asigurarea sanitaro-epide-
miologică a populației», am hotărât:

A opri, a interzice « _____ » 199 _____

până la _____

Responsabilitatea executării prezentei hotărâri se încredințează

(postul, numele și prenumele)

Hotărârea poate fi contestată la persoana superioară a serviciu-
lui sanitaro-antiepidemic timp de 10 zile.

Ștampila

Medicul igienist de stat

(denumirea teritoriului

administrativ)

(semnătura)

Hotărârea a fost aprobată

(funcția)

(numele, prenumele)

« _____ » 199 _____

Hotărârea este prezentată în _____ exemplare.

Hotărârea este alcătuită pe baza punctelor _____
ale «Legii privind asigurarea sanitaro-epidemiologică a populației»

Anexa nr. 3

Umiditatea maximă a aerului la diferite temperaturi (mm col. mercur)

Grade	Zecimi de grade									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
—5	3,16	3,13	3,11	3,09	3,06	3,04	3,02	2,99	2,97	2,95
—4	3,40	3,38	3,35	3,33	3,30	3,28	3,25	3,23	3,21	3,18
—3	3,67	3,64	3,62	3,59	3,56	3,53	3,51	3,48	3,46	3,43
—2	3,95	3,92	3,89	3,86	3,84	3,81	3,78	3,75	3,72	3,70
—1	4,26	4,22	4,19	4,16	4,13	4,10	4,07	4,04	4,01	3,98
0	4,58	4,61	4,65	4,68	4,72	4,75	4,78	4,82	4,86	4,89
1	4,93	4,96	5,00	5,03	5,07	5,11	5,14	5,18	5,22	5,26
2	5,29	5,23	5,37	5,41	5,45	5,49	5,52	5,56	5,60	5,64
3	5,68	5,72	5,77	5,81	5,85	5,89	5,93	5,97	6,02	6,06
4	6,10	6,14	6,19	6,23	6,27	6,32	6,36	6,41	6,45	6,50
5	6,54	6,59	6,64	6,68	6,73	6,78	6,82	6,87	6,92	6,96
6	7,01	7,06	7,11	7,16	7,21	7,26	7,31	7,36	7,41	7,46
7	7,51	7,56	7,62	7,67	7,72	7,78	7,83	7,88	7,94	7,99
8	8,04	8,10	8,16	8,21	8,27	8,32	8,38	8,44	8,49	8,55
9	8,61	8,67	8,73	8,79	8,84	8,90	8,96	9,02	9,09	9,15
10	9,21	9,27	9,33	9,40	9,46	9,52	9,58	9,65	9,71	9,78
11	9,84	9,91	9,98	10,04	10,11	10,18	10,24	10,31	10,38	10,45
12	10,52	10,59	10,66	10,73	10,80	10,87	10,94	11,01	11,08	11,16
13	11,23	11,30	11,38	11,45	11,53	11,60	11,68	11,76	11,83	11,91
14	11,99	12,06	12,14	12,22	12,30	12,38	12,46	12,54	12,62	12,72
15	12,79	12,87	12,95	13,04	13,12	13,20	13,29	13,38	13,46	13,55
16	13,63	13,72	13,81	13,90	13,99	14,08	14,17	14,26	14,35	14,44
17	14,53	14,62	14,72	14,81	14,90	15,0	15,09	15,19	15,28	15,38
18	15,48	15,58	15,67	15,77	15,87	15,97	16,07	16,17	16,27	16,37
19	16,48	16,58	16,67	16,79	16,89	17,00	17,10	17,21	17,32	17,43
20	17,54	17,64	17,75	17,86	17,97	18,08	18,20	18,31	18,42	18,54
21	18,65	18,76	18,88	19,00	19,11	19,23	19,35	19,47	19,59	19,71
22	19,83	19,95	20,07	20,19	20,32	20,44	20,56	20,69	20,82	20,94
23	21,07	21,20	21,32	21,45	21,58	21,71	21,84	21,98	22,1	22,24
24	22,38	22,51	22,65	22,78	22,92	23,06	23,20	23,34	23,48	23,62
25	23,76	23,90	24,04	24,18	24,33	24,47	24,62	24,76	24,91	25,06
26	25,21	25,36	25,51	25,66	25,81	25,96	26,12	26,27	26,43	26,58
27	26,74	26,90	27,06	27,21	27,37	27,54	27,70	27,86	28,02	28,18
28	28,35	28,51	28,68	28,85	29,02	29,18	29,35	29,52	29,70	29,87
29	30,04	30,22	30,39	30,57	30,74	30,92	31,10	31,28	31,46	31,64
30	31,82	32,01	32,19	32,38	32,56	32,75	32,93	33,12	33,31	33,50
31	33,70	33,89	34,08	34,28	34,47	34,67	34,86	35,06	35,26	35,46
32	35,66	35,86	36,07	36,27	36,48	36,68	36,89	37,10	37,31	37,52
33	37,73	37,94	38,16	38,37	38,58	38,80	39,02	39,24	39,46	39,68
34	39,90	40,12	40,34	40,57	40,80	41,02	41,25	41,48	41,71	41,94

[illegible]

Anexa nr. 4

[illegible]

Ministerul Sănătății
al Republicii Moldova
Denumirea instituției

Forma nr. _____

PROTOCOL

privind măsurările factorilor meteorologici

din « _____ » 199 _____

1. Locul de efectuare a măsurărilor _____
(denumirea obiectivului, _____
adresa, secția, sectorul, clădirea etc.)
2. Măsurările au fost efectuate în prezența reprezentantului obiectivului avizat _____
(funcția, numele, prenumele)
3. Mijloacele de măsurare _____
(denumirea, _____
marca, numărul de inventariere)
4. Informații despre controlul standardului de stat _____
(data _____
și numărul legitimației, certificatului)
5. Documentația normativ-tehnică, în corespundere cu care au fost efectuate măsurările și formulate concluziile: _____
6. Caracteristica încăperii: a) suprafața _____ m², b) cubajul _____ m³, c) numărul de oameni care activează _____
d) degajarea de umiditate: considerabilă, neînsemnată,
e) surplusuri evidente de temperatură: lipsesc, neînsemnate, considerabile.

[illegible]

7. Schița încăperii cu indicațiile de amplasare a utilajului și cu însemnarea punctelor de măsurări.

8. Rezultatele măsurărilor factorilor meteorologici ai aerului atmosferic:

- a) temperatura, °C
- b) umiditatea relativă, %
- c) presiunea, mm ai coloanei de mercur.

9. Rezultatele măsurărilor factorilor meteorologici ai încăperilor închise (tabel).

Măsurările au fost efectuate _____

(funcția, numele de familie, semnătura)

Aviz: _____

Semnătura medicului igienist _____

Conducătorul secției _____
(prenumele, numele, funcția, semnătura)

Anexa nr. 6

Descrierea locului de amplasare a postului
de supraveghere asupra poluării aerului atmosferic

1. Denumirea orașului _____

2. Numărul postului _____

3. Adresa _____

4. Nivelul deasupra mării _____

5. Numele, prenumele și funcția alcătuitorului descrierii _____

6. Data descrierii.

7. Caracteristica sectorului (locativ, industrial, din vecinătatea gării feroviare, sectorul parcului sau alt teritoriu cu plante verzi, sector cu circulație intensivă a transportului etc.).

8. Încălzirea blocurilor locative și industriale în sectorul de amplasare a postului în rază de 2—3 km (centrală, cu sobe etc.).

9. Distanța de la cele mai apropiate surse de capacitate mare de poluare a aerului până la punctul de recoltare a probei și amplasarea lor reciprocă ținând cont de roza vânturilor.

10. Lista substanțelor poluante principale.

11. Invelișul solului în locul de recoltare a probei (beton, asfalt, prundiș, nisip, argilă, cernoziom, iarbă etc.).

12. Gradul de umbrire a solului (după cele 16 cărți de compas) cu indicația distanței de la post până la cele mai apropiate clădiri sau copaci și înălțimile lor.
13. Caracteristica plantelor verzi din apropierea postului (livadă, scuar, bulevard, parc, gazon) cu indicația densității copacilor și arbuștilor (copaci unici, grup de copaci etc.).
14. Prezența în apropiere a bazinelor acvatice (râu, lac, rezervor de apă) și caracteristica lor succintă.

La descriere se anexează planul schematic al sectorului de amplasare a postului în raza de 2—3 km.

LEGEA

PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA

privind asigurarea sanitaro-epidemiologică a populației

I. DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Bazele asigurării sanitaro-epidemiologice a populației

(1) Prin asigurarea sanitaro-epidemiologică a populației se subînțelege o astfel de stare a sănătății oamenilor și a mediului lor de viață, în care lipsește acțiunea periculoasă și dăunătoare a factorilor mediului înconjurător asupra organismului omului și sunt condiții favorabile activității lui vitale.

(2) Asigurarea sanitaro-epidemiologică a populației se îndeplinește prin:

1) realizarea unor programe republicane și locale de fortificare a sănătății și de prevenire a îmbolnăvirii populației, de asanare a mediului de viață al omului și a condițiilor de activitate vitală a lui;

2) desfășurarea de către organe de stat, uniuni, întreprinderi, instituții, organizații, cooperative, asociații și alți agenți economici, indiferent de subordonare și de formă de proprietate, de către persoane fizice, inclusiv cetățeni străini și apatrizi (în cele ce urmează — persoane fizice și juridice), a unor măsuri de igienă și antiepidemice, ce constituie o parte componentă a activității lor, respectarea de către aceștia a regulilor și normelor sanitaro-igienice, precum și prin îndeplinirea prevederilor obligatorii ale standardelor de stat privind indicii securității sănătății și vieții oamenilor, mediului lor înconjurător;

3) îmbinarea cointeresării economice a persoanelor fizice și juridice în respectarea legislației sanitare cu răspunderea lor pentru încălcarea regulilor sanitare și a condițiilor standardelor privind indicii securității producției (lucrărilor, serviciilor);

4) informarea pe larg a populației asupra sănătății, situației sanitaro-epidemiologice și a măsurilor profilactice întreprinse;

5) cultivarea unui înalt nivel de cultură sanitară a populației;

6) supravegherea sanitaro-epidemiologică de stat, controlul în producție și public.

Articolul 2. Legislația sanitară

(1) Legislația sanitară constă din prezenta lege și din actele normative emise în conformitate cu ea de organele puterii de stat și ale administrației de stat în limitele atribuțiilor acestora.

(2) Legislația sanitară reglementează relațiile de domeniul asigurării sanitaro-epidemiologice a populației — condiție necesară realizării drepturilor și intereselor oamenilor, păstrării și fortificării sănătății lor, dezvoltării fizice și spirituale și unei vieți lungi și active.

Articolul 3. Regulile și normele sanitare, cerințele igienice

(1) Regulile și normele sanitare, cerințele igienice (în cele ce urmează — reguli sanitare) sunt acte normative care stabilesc criteriile securității și inocuității pentru om și a factorilor mediului înconjurător și cerințele față de asigurarea unor condiții favorabile de activitate vitală a lui.

(2) Regulile sanitare sunt obligatorii pentru toate persoanele fizice și juridice indiferent de subordonare și de formă de proprietate.

(3) Pe teritoriul Republicii Moldova acționează regulile sanitare republicane și internaționale care urmează a fi în mod obligator editate și difuzate liber.

Articolul 4. Imputernicirile organelor supreme ale puterii de stat și ale administrației de stat și de autoadministrare locală în domeniul asigurării sanitaro-epidemiologice a populației

(1) De competența organelor supreme ale puterii de stat și ale administrației de stat țin:

1) elaborarea și aprobarea legislației sanitare, formarea și promovarea unei politici unice de stat în domeniul asigurării sanitaro-epidemiologice a populației, stabilirea sistemului și statutului juridic al organelor care exercită supravegherea sanitaro-epidemiologică de stat;

2) coordonarea activității ministerelor, departamentelor și organelor de autoadministrare locală în domeniul asigurării sanitaro-epidemiologice a populației;

3) elaborarea, aprobarea și exercitarea controlului asupra realizării programelor republicane de asigurare sanitaro-epidemiologică a populației, implementarea realizărilor tehnico-științifice în domeniul prevenirii bolilor;

4) stabilirea și anularea condițiilor și regimurilor speciale de trai ale populației și de activitate economică, orientate spre prevenirea și lichidarea epidemiilor bolilor infecțioase, bolilor neinfecțioase și intoxicațiilor în masă ale oamenilor;

5) determinarea principiilor și modului de reparare a prejudiciului cauzat de nerespectarea legislației sanitare;

6) colaborarea cu alte state în domeniul asigurării sanitaro-epidemiologice a populației;

7) adoptarea de acte juridice normative în problemele asigurării sanitaro-epidemiologice a populației și exercitarea conducerii de stat în acest domeniu.

(2) De competența organelor de autoadministrare locală țin:

1) coordonarea activității persoanelor fizice și juridice în ceea ce privește desfășurarea de către ele a unor măsuri igienice și antiepidemice complexe;

2) elaborarea și aprobarea programelor locale de asigurare sanitaro-epidemiologică a populației și controlul asupra executării acestora, precum și organizarea realizării programelor republicane similare;

3) organizarea efectuării de măsuri operative de prevenire și lichidare a epidemiilor bolilor infecțioase și bolilor neinfecțioase și intoxicărilor în masă ale oamenilor;

4) luarea deciziilor privind instituirea și anularea carantinei sau a măsurilor respective în cazul izbucnirii epidemiilor bolilor infecțioase și neinfecțioase și intoxicărilor în masă ale oamenilor;

5) asigurarea unor condiții corespunzătoare pentru realizarea și apărarea drepturilor și intereselor populației în domeniul asigurării sanitaro-epidemiologice;

6) stimularea economică, în limitele împuternicirilor acordate, a activității persoanelor fizice și juridice orientată spre prevenirea și lichidarea influenței dăunătoare asupra organismului uman a factorilor mediului înconjurător, prevenirea bolilor, îmbunătățirea condițiilor igienice de muncă și de trai ale oamenilor.

II. DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE PERSOANELOR FIZICE ȘI JURIDICE, APĂRAREA DREPTURILOR LOR LA ASIGURAREA SANITARO-EPIDEMIOLOGICĂ

Articolul 5. Drepturile persoanelor fizice

Persoanele fizice au dreptul:

a) la un mediu de viață favorabil care se asigură prin realizarea unui complex de măsuri privind prevenirea acțiunii factorilor nefavorabili ai mediului înconjurător asupra omului, prin îndeplinirea de către toate persoanele fizice și juridice a cerințelor legislației sanitare, prin respectarea standardelor de stat în ceea ce privește securitatea producției (lucrărilor, serviciilor);

b) să primească de la persoane juridice date complete, în limita competenței lor, și veridice:

— cu privire la starea, în raza activității lor sau în teritoriul din subordine, a mediului de viață și a sănătății populației, la si-

tuția sanitaro-epidemiologică și de radiație, la regulile sanitare în vigoare;

— cu privire la măsurile luate pentru asigurarea sanitaro-epidemiologică a populației și la rezultatele acestora;

— cu privire la calitatea producției (lucrărilor, serviciilor), inclusiv a produselor alimentare, precum și apei potabile;

c) să participe nemijlocit, fie prin reprezentantul lor sau prin organizații obștești, la elaborarea, examinarea și adoptarea de către organele puterii de stat și ale administrației de stat a hotărârilor menite să asigure bunăstarea sanitaro-epidemiologică;

d) la repararea la timp și în întregime a prejudiciului adus sănătății lor prin încălcarea regulilor sanitare, ceea ce a condus la apariția unor boli infecțioase, boli neinfecțioase și la intoxicații în masă ale oamenilor, precum și a unor boli profesionale.

Articolul 6. Drepturile persoanelor juridice

Persoanele juridice au dreptul:

a) să primească, adresându-se organelor puterii de stat și ale administrației de stat, informații privind situația sanitaro-epidemiologică, starea mediului înconjurător, morbiditatea populației, regulile sanitare în vigoare;

b) să participe la elaborarea de către organele puterii de stat și ale administrației de stat a proiectelor de hotărâri, a concepțiilor și programelor privind asigurarea sanitaro-epidemiologică a populației;

c) să stabilească prețuri sporite la producția economiei naționale, indicii calității căreia, potrivit avizului organelor Serviciului Sanitaro-Epidemiologic de Stat sau a Departamentului de Stat pentru Standarde, Metrologie și Supraveghere Tehnică, atestă lipsa totală a poluării ei sub aspect chimic, radioactiv și microbiologic, precum și la prestarea de lucrări și servicii, ce nu au influență nocivă asupra organismului uman.

Articolul 7. Apărarea drepturilor persoanelor fizice și juridice

Hotărârile organelor puterii de stat și ale administrației de stat, ale factorilor de decizie, precum și acțiunile acestora ce lezează drepturile persoanelor fizice și juridice, prevăzute de articolele 5 și 6, pot fi atacate în instanțele ierarhic superioare. În cazul dezechilibrului cu hotărârea luată în legătură cu plângerea, ea poate fi atacată în instanța de judecată în modul stabilit de legislația în vigoare. Depunerea plângerilor nu suspendă executarea hotărârilor și acțiunilor atacate.

Articolul 8. Obligațiile persoanelor fizice

Persoanele fizice sunt obligate:

a) să aibă grijă de starea sănătății proprii, de sănătatea și edu-

cația igienică a copiilor lor, folosind posibilitățile pe care le oferă societatea pentru asigurarea unui mod sănătos de viață;

b) să respecte regulile sanitare în vigoare;

c) să promoveze sau să ia parte la promovarea măsurilor igienice și antiepidemice;

d) să îndeplinească hotărârile organelor Serviciului Sanitaro-Epidemiologic de Stat.

Articolul 9. Obligațiile persoanelor juridice

În teritoriul din subordine persoanele juridice sunt obligate:

a) să respecte legislația sanitară în vigoare și regulile sanitare stabilite, să exercite controlul asupra îndeplinirii lor;

b) să elaboreze și să desfășoare măsuri igienice și antiepidemice orientate spre prevenirea și lichidarea poluării mediului înconjurător, asanarea condițiilor de muncă, de trai și de odihnă a populației, prevenirea apariției și răspândirii bolilor;

c) să informeze la timp organele Serviciului Sanitaro-Epidemiologic de Stat despre situațiile de avarie, oprirea procesului de producție, perturbările proceselor tehnologice ce periclitează starea sanitaro-epidemiologică normală a populației;

d) să îndeplinească hotărârile factorilor de decizie din organele Serviciului Sanitaro-Epidemiologic de Stat, inclusiv privind suspendarea activității sau încetarea finanțării întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor și altor agenți economici, care comit încălcări ale legislației sanitare;

e) să aplice măsuri de stimulare materială în scopul sporirii cointeresei persoanelor fizice și juridice în respectarea prevederilor legislației sanitare;

f) să creeze condiții pentru menținerea și ameliorarea sănătății populației, pentru prevenirea îmbolnăvirilor și asigurarea unui mod sănătos de viață;

g) să organizeze educarea și instruirea igienică a populației în scopul creșterii nivelului de cultură sanitară a societății;

h) să asigure realizarea drepturilor persoanelor fizice, prevăzute de articolul 5.

III. CERINȚE GENERALE ÎN DOMENIUL ASIGURĂRII SANITARO-EPIDEMIOLOGICE A POPULAȚIEI

Articolul 10. Sistematizarea și construcția localităților

(1) Sistematizarea și construcția localităților trebuie să prevadă crearea unor condiții cât mai favorabile pentru traiul și sănătatea populației, amenajarea complexă a orașelor și a altor localități, prevenirea și lichidarea acțiunii dăunătoare și periculoase a factorilor mediului înconjurător asupra sănătății omului.

(2) La elaborarea normelor de proiectare a planurilor generale ale orașelor, a proiectelor de sistematizare și construcție a celorlalte localități, la proiectarea mijloacelor de transport și a altor mijloace tehnice, la soluționarea problemelor privind amplasarea construcțiilor, instalațiilor și a altor obiective civile, industriale și agricole, alegerea terenurilor pentru construcția lor, precum și modernizarea obiectivelor menționate, se vor respecta regulile sanitare.

(3) Persoanele fizice și juridice responsabile de efectuarea lucrărilor de proiectare a clădirilor, instalațiilor și altor obiecte, în cazul nerespectării regulilor sanitare sau al imposibilității de a le respecta, sunt obligate să suspende de sine stătător sau să înceteze executarea acestor lucrări și finanțarea lor.

(4) Repartizarea terenurilor pentru construcția diferitelor obiective, darea lor în exploatare, precum și producerea și folosirea mijloacelor de transport și a altor mijloace tehnice se face doar în cazul în care organele Serviciului Sanitaro-Epidemiologic de Stat au prezentat un aviz ce confirmă corespunderea lor regulilor sanitare.

Articolul 11. Producția economiei naționale și tehnologia fabricării ei

(1) Producția economiei naționale, a cărei fabricare, transportare, păstrare și utilizare implică participarea nemijlocită a omului și pot influența nefavorabil asupra sănătății lui, după particularitățile și indicatorii ei calitativi trebuie să corespundă regulilor sanitare în vigoare.

(2) Noile tehnologii, materiale, substanțe și articole destinate pentru a fi aplicate în economie și în uzul casnic sunt admise spre a fi produse, introduse și aplicate exclusiv în baza avizului organelor Serviciului Sanitaro-Epidemiologic de Stat ce confirmă corespunderea acestora regulilor sanitare.

(3) Utilizarea mijloacelor chimice și biologice de protecție a plantelor, îngrășămintelor minerale, stimulatorilor creșterii plantelor și animalelor, materialelor polimere și maselor plastice, articolelor de parfumerie și cosmetice nu se admite decât după efectuarea evaluării toxicologo-igienice, stabilirea normativelor igienice, regulamentelor de utilizare a lor, elaborarea metodelor de experimentare și cu autorizația organelor Serviciului Sanitaro-Epidemiologic de Stat.

(4) Persoanele fizice și juridice responsabile de producerea și lansarea producției în cazul în care ea nu corespunde regulilor sanitare în vigoare sunt obligate de sine stătător să suspende sau să înceteze fabricarea și comercializarea acesteia.

Articolul 12 Materia primă alimentară, produsele alimentare, materialele și articolele ce vin în contact cu acestea

(1) Calitatea materiei prime alimentare, produselor alimentare, materialelor și articolelor ce vin în contact cu acestea în procesul de fabricare, păstrare, transportare și comercializare trebuie să corespundă regulilor sanitare în vigoare, cerințelor standardelor de stat și condițiilor tehnice.

(2) Lansarea în producție a unor noi feluri de produse alimentare, introducerea unor noi procese tehnologice și utilaje tehnologice, producerea ambalajului, articolelor de menaj și materialelor de împachetat, folosirea adaosurilor alimentare și a altor substanțe nu se admit decât în baza unui aviz pozitiv al organelor Serviciului Sanitaro-Epidemiologic de Stat.

(3) Materia primă alimentară, produsele alimentare, materialele și articolele ce vin în contact cu acestea și care nu corespund regulilor sanitare se scot neîntârziat din producție și se retrag de pe piață de către producător (vânzător). În cazul în care producția prezintă pericol pentru sănătatea omului, ea se distruge în baza deciziei medicului-șef sanitar de stat sau a adjunctului acestuia.

Articolul 13. Cerințele față de producția importată

(1) Producția importată, a cărei utilizare necesită participarea nemijlocită a omului, trebuie să corespundă regulilor sanitare și cerințelor internaționale de securitate și inocuitate pentru populație și mediul înconjurător.

(2) Persoanele fizice și juridice care încheie contract pentru producția importată, precum și pentru livrarea și comercializarea ei poartă răspundere personală pentru securitatea și inocuitatea acesteia.

Articolul 14. Alimentarea populației cu apă potabilă și pentru necesități gospodărești

(1) Populația trebuie să fie asigurată cu apă potabilă de calitate bună (conform cerințelor Standardului de Stat) în cantități suficiente pentru satisfacerea necesităților ei fiziologice și gospodărești.

(2) Persoanele juridice sunt obligate să efectueze măsuri vizând dezvoltarea sistemului de alimentare centralizată cu apă.

Articolul 15. Sursele de folosire a apei

(1) Calitatea apei din izvoare, utilizată pentru satisfacerea necesităților gospodărești, de menaj, culturale și de asanare a popu-

lației, trebuie să corespundă cerințelor standardului de stat și regulilor sanitare.

(2) În scopul prevenirii și înlăturării poluării tuturor tipurilor de surse de apă Guvernul, organele de autoadministrare locală stabilesc în jurul acestora zone de protecție sanitară.

(3) În cazul în care calitatea apei de izvor nu corespunde regulilor sanitare (Standardului de Stat), persoanele fizice și juridice, sunt obligate de sine stătător să asigure încetarea folosirii ei de către populație.

Articolul 16. Aerul atmosferic din localități, aerul din zonele de lucru și din locurile de aflare permanentă și temporară a oamenilor

(1) Aerul atmosferic din localități, aerul din zonele de lucru și din locurile de aflare permanentă și temporară a oamenilor trebuie să corespundă regulilor sanitare.

(2) În scopul prevenirii poluării aerului atmosferic din localități cu degajări industriale organele de autoadministrare locală stabilesc zone de protecție sanitară.

(3) Persoanele fizice și juridice sunt obligate să efectueze măsuri complexe orientate spre prevenirea și lichidarea poluării aerului cu substanțe nocive, precum și a acțiunii zgomotului, vibrației și a altor factori fizici, care se repercutează nefavorabil asupra sănătății omului.

Articolul 17. Întreținerea teritoriilor localităților

(1) Teritoriile localităților, întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor trebuie întreținute în corespundere cu regulile sanitare.

(2) Modul și condițiile de asigurare a stării sanitare corespunzătoare a teritoriilor localităților se stabilesc de organele de autoadministrare locală.

(3) Reziduurile industriale și menajere urmează a fi strânse, prelucrate, dezintoxicate, utilizate și îngropate, în condiții și moduri corespunzătoare cerințelor securității și inocuității pentru sănătatea și viața oamenilor.

Articolul 18. Încăperile de locuit

(1) Încăperile de locuit destinate pentru locuire temporară sau permanentă trebuie să asigure condiții favorabile sănătății și vieții oamenilor.

(2) Persoanele fizice și juridice sunt obligate să nu admită instalarea și locuirea oamenilor în încăperi, care nu corespund regulilor sanitare.

Articolul 19. Exploatarea clădirilor de producție și publice, încăperilor, instalațiilor și utilajului

(1) În timpul exploatării clădirilor de producție și publice, încăperilor, instalațiilor și utilajului trebuie să se asigure condiții de muncă, trai și odihnă favorabile sănătății omului, să se desfășoare măsuri privind protecția mediului înconjurător, precum și prevenirea apariției și răspândirii bolilor în rândul populației.

(2) În cazul în care regulile sanitare stabilite nu se respectă, persoanele fizice și juridice sunt obligate să sisteze activitatea sau lucrul anumitor secții și sectoare, exploatarea clădirilor de producție și publice, încăperilor, instalațiilor, utilajului, mijloacelor tehnice, executarea unor lucrări, prestarea serviciilor.

Articolul 20. Lucrările cu surse de radiații ionizante și neionizante

(1) În timpul executării lucrărilor cu substanțe radioactive și alte surse de radiații ionizante și neionizante trebuie să se respecte regulile sanitare.

(2) Producerea, utilizarea, păstrarea, transportarea substanțelor radioactive și altor surse de radiație ionizante, precum și utilizarea surselor de câmpuri electromagnetice se permite doar cu autorizația organelor Serviciului Sanitaro-Epidemiologic de Stat la aceste tipuri de activitate.

Articolul 21. Condițiile de educație și instruire a populației

(1) În instituțiile preșcolare și cele de întremare, în școli, instituții de învățământ superior și mediu de specialitate, la întreprinderile și în organizațiile ce se ocupă de educația, instruirea și pregătirea profesională trebuie să se asigure condiții pentru menținerea și fortificarea sănătății celor ce învață și să se respecte regulile sanitare.

(2) Programele, regimurile de educație, instruire și pregătire profesională se aprobă numai în baza avizului organelor Serviciului Sanitaro-Epidemiologic de Stat, care confirmă corespunderea lor regulilor sanitare.

Articolul 22. Examenele medicale profilactice

(1) În scopul ocrotirii sănătății, prevenirii apariției și răspândirii bolilor, lucrătorii de la întreprinderi, instituții, organizații și persoanele care practică munca individuală sunt obligați să treacă examenele medicale preventive (la angajarea la lucru) și periodice în cazurile prevăzute de legislație.

(2) Lista factorilor de producție nocivi și a lucrărilor, în cadrul executării cărora se efectuează examene medicale preventive și

periodice, precum și modul desfășurării acestor examene se stabilesc de către medicul-șef sanitar de stat al Republicii Moldova de comun acord cu Federația Sindicatelor Independente din Republică.

(3) În caz de necesitate, conform deciziei organelor de autoadministrare locală, la unele întreprinderi, instituții și organizații pot fi introduse condiții și indicații suplimentare pentru efectuarea examenelor medicale.

(4) Conducătorii întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor și altor agenți economici sunt datori să asigure condiții necesare pentru supunerea la timp a lucrătorilor examenelor medicale profilactice.

Articolul 23. Prevenirea apariției, răspândirii, precum și lichidarea bolilor infecțioase, bolilor neinfecțioase și intoxicațiilor în masă ale oamenilor

(1) În scopul prevenirii apariției, răspândirii, precum și lichidării bolilor infecțioase, bolilor neinfecțioase și intoxicațiilor în masă ale oamenilor trebuie să se efectueze la timp și în deplină măsură acțiuni complexe organizatorice, tehnico-ingenerești, medicale, igienice și antiepidemice necesare.

(2) În caz de pericol al răspândirii bolilor infecțioase, bolilor neinfecțioase și a intoxicațiilor în masă ale oamenilor în anumite teritorii și localități Guvernul, organele de autoadministrare locală pot introduce condiții și regimuri speciale de activitate economică și de viață ale populației.

(3) Pentru conducerea și coordonarea operativă a activității persoanelor fizice și juridice în vederea prevenirii și lichidării bolilor infecțioase, bolilor neinfecțioase și intoxicațiilor în masă ale oamenilor, Guvernul, organele de autoadministrare locală creează comisii antiepidemice extraordinare.

(4) Bolnavii de boli infecțioase, persoanele suspectate de asemenea boli și cei care au venit în contact cu bolnavii contagioși vor fi supuși examenului medical și supravegherii medicale, iar în caz de necesitate a tratamentului — internării și izolării (carantinei) obligatorii.

(5) Persoanele purtătoare de agenți patogeni ai bolilor infecțioase sunt supuse tratamentului și transferate temporar la alte munci, dacă ele pot fi surse de răspândire a bolilor infecțioase ca urmare a specificului producției, sau al muncii executate, iar în caz dacă acest transfer e imposibil, ei sunt eliberați temporar, până la însănătoșire, din lucru cu acordarea de ajutor bănesc din contul mijloacelor fondului special de asigurări sociale.

(6) Pentru prevenirea bolilor infecțioase, populației i se fac vaccinări de profilaxie, dintre care obligatorii vaccinele contra tuberculozei, poliomielitei, difteriei, tusei convulsive, rujeolei, tetanosului.

Articolul 24. Expertize și consultații speciale

(1) Instituțiile și organizațiile de cercetări științifice, alte instituții și organizații, precum și instituțiile de învățământ superior sunt obligate să efectueze, în limitele competenței lor, la însărcinarea organelor puterii de stat și ale administrației de stat, expertize și consultații speciale pentru aprecierea influenței factorilor mediului înconjurător asupra sănătății omului.

(2) Instituțiile, organizațiile și specialiștii care efectuează expertize și oferă consultații poartă răspundere pentru calitatea, obiectivitatea și caracterul lor complet.

Articolul 25. Educația și instruirea igienică

(1) Educația și instruirea igienică a populației se efectuează la grădinițe de copii, instituții de învățământ superior și mediu. În programele de pregătire, perfecționare și ridicare a calificării specialiștilor din ramurile economiei naționale se introduc capitole cu privire la cunoștințe de igienă, la regulile sanitare și legislația sanitară în vigoare.

(2) Sunt supuși pregătirii și atestării igienice obligatorii conducătorii, specialiștii și alți lucrători de la întreprinderile, instituțiile și organizațiile, al căror specific de activitate este legat de producerea, păstrarea, transportarea și comercializarea produselor alimentare și apei potabile, educarea și instruirea copiilor și de deservirea comunală, de trai și de altă natură a populației, în modul stabilit de Ministerul Sănătății.

(3) Mijloacele de informare în masă (radioul, televiziunea, presa) sunt obligate să contribuie la creșterea nivelului de cultură sanitară a populației și la propagarea cunoștințelor despre modul sănătos de viață.

IV. RĂSPUNDEREA PENTRU INCALCAREA LEGISLAȚIEI SANITARE

Articolul 26. Răspunderea disciplinară, administrativă și penală

(1) Persoanele fizice, inclusiv cetățenii străini și apatrizii ce se află pe teritoriul Republicii Moldova, care au comis încălcarea legislației sanitare, pot fi trase la răspundere disciplinară, administrativă și penală în conformitate cu legislația în vigoare.

(2) Persoanele fizice și juridice care au comis încălcarea normelor sanitare, au fabricat și au vândut producție, al cărei consum (utilizare) a condus la apariția de boli infecțioase, boli neinfecțioase și la intoxicații în masă ale oamenilor, conform deciziei medicului-șef sanitar de stat sau a adjunctului său, sunt obligate să achite amenda în Fondul epidemiologic republican.

Articolul 27. Răspunderea economică

(1) Persoanele fizice și juridice, vinovate de apariția bolilor infecțioase, bolilor neinfecțioase și intoxicațiilor în masă ale oamenilor, sunt obligate să compenseze instituțiilor curativo-profilactice și sanitaro-epidemiologice cheltuielile pentru acordarea asistenței medicale bolnavilor și efectuarea măsurilor igienice și antiepidemice. În cazul refuzului de a achita benevol cheltuielile, litigiul se soluționează pe cale judiciară sau arbitrală.

(2) Restituirea cheltuielilor către instituțiile curativo-profilactice, sanitaro-epidemiologice și persoanele care au suferit în legătură cu încălcările legislației sanitare se efectuează în modul stabilit de Ministerul Sănătății.

V. SUPRAVEGHEREA SANITARO-EPIDEMIOLOGICĂ DE STAT, CONTROLUL ÎN PRODUCȚIE ȘI PUBLIC

Articolul 28. Supravegherea sanitaro-epidemiologică de stat

(1) Supravegherea sanitaro-epidemiologică de stat o exercită Serviciul Sanitaro-Epidemiologic de Stat al Ministerului Sănătății.

(2) Supravegherea sanitaro-epidemiologică de stat include:

1) supravegherea, studierea, aprecierea și prognozarea stării sănătății populației în raport cu starea mediului înconjurător;

2) depistarea și stabilirea cauzelor și condițiilor apariției și răspândirii bolilor infecțioase, bolilor neinfecțioase și intoxicațiilor în masă ale oamenilor;

3) elaborarea de măsuri obligatorii pentru executare, care ar asigura bunăstarea sanitaro-epidemiologică a populației;

4) exercitarea supravegherii asupra efectuării măsurilor igienice și antiepidemice, asupra respectării regulilor sanitare în vigoare de către persoanele fizice și juridice;

5) aplicarea măsurilor de prevenire a încălcărilor legislației sanitare și tragerea la răspundere a persoanelor care le-au comis;

6) evidența de stat și analiza bolilor infecțioase, bolilor neinfecțioase și intoxicațiilor în masă ale oamenilor, precum și a bolilor profesionale.

Articolul 29. Supravegherea asupra asigurării sanitaro-epidemiologice la obiectivele departamentale

Supravegherea asupra asigurării sanitaro-epidemiologice la obiectivele departamentale ține de competența serviciilor sanitaro-epidemiologice ale acestor departamente.

Articolul 30. Controlul în producție

Administrației, proprietarilor întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor, precum și persoanelor care practică munca individuală

li se încredințează asigurarea controlului asupra respectării regulilor sanitare stabilite în procesul de producție (de activitate) și asupra efectuării măsurilor orientate spre prevenirea și combaterea poluării mediului înconjurător, asupra condițiilor de muncă, de trai, de odihnă, de educație și instruire a oamenilor, asupra indicatorilor igienici ai calității producției fabricate (lucrărilor, serviciilor).

Articolul 31. Controlul public

Organizațiile obștești, în conformitate cu statutele lor, au dreptul să exercite controlul public asupra respectării regulilor sanitare în vigoare și să informeze asupra rezultatelor acestuia organele Serviciului Sanitaro-Epidemiologic de Stat.

VI. SERVICIUL SANITARO-EPIDEMIOLOGIC DE STAT

Articolul 32. Organizarea Serviciului Sanitaro-Epidemiologic de Stat

(1) Serviciul Sanitaro-Epidemiologic de Stat constituie un sistem unic de organe și instituții condus de Ministerul Sănătății cu subordonarea instituțiilor ierarhic inferioare celor ierarhic superioare.

(2) Nomenclatorul instituțiilor Serviciului Sanitaro-Epidemiologic de Stat și regulamentele acestora se aprobă de Ministerul Sănătății, cu excepția instituțiilor departamentale, nomenclatorul și regulamentele cărora se aprobă de ministerele respective.

(3) Conducerea organelor și instituțiilor Serviciului Sanitaro-Epidemiologic de Stat se pune, respectiv, în sarcina medicului-șef sanitar de stat al Republicii Moldova, adjuncților lui și medicilor-șefi sanitari de stat ai raioanelor și municipiilor și adjuncților lor.

(4) În funcțiile de conducători, medici și asistenți ai acestora în instituțiile care exercită supravegherea sanitaro-epidemiologică de stat sunt admise persoanele care au obținut pregătire specială, inclusiv în domeniul igienei și epidemiologiei, în instituțiile de învățământ superior și mediu de specialitate.

(5) Finanțarea și asigurarea tehnico-materială a Serviciului Sanitaro-Epidemiologic de Stat se face din contul bugetului republican, bugetelor locale și din mijloacele nebugetare încasate în modul stabilit.

(6) În scopul finanțării măsurilor sanitaro-igienice și antiepidemice de prevenire a răspândirii și lichidării bolilor infecțioase, bolilor neinfecțioase și intoxicațiilor în masă ale oamenilor în situații excepționale pe lângă Ministerul Sănătății se înființează Fondul epidemiologic republican.

(7) Medicul-șef sanitar de stat al Republicii Moldova cu drept de ministru adjunct al sănătății se numește și se eliberează din funcție de Guvern la propunerea ministrului sănătății.

(8) Adjuncții Medicului-șef sanitar de stat al Republicii Mol-

dova și medicii-șefi sanitari de stat ai raioanelor și municipiilor sunt numiți și eliberați din funcție de către ministrul sănătății de comun acord cu consiliile raionale și municipale.

**Articolul 33. Drepturile factorilor de decizie
ai Serviciului Sanitaro-Epidemiologic
de Stat**

(1) Medicul-șef sanitar de stat al Republicii Moldova și adjuncții lui, medicii-șefi sanitari de stat ai raioanelor și municipiilor au dreptul:

1) să înainteze organelor puterii de stat și ale administrației de stat propuneri în problemele executării legislației sanitare, precum și referitor la proiectele planurilor de dezvoltare socială și economică a teritoriilor, programelor complexe de ocrotire a sănătății populației, a mediului înconjurător, de îmbunătățire a condițiilor de muncă și de trai, orientate spre asigurarea bunăstării sanitaro-epidemiologice a populației;

2) să viziteze nestingherit (la prezentarea legitimației de serviciu) și să controleze întreprinderile, instituțiile, organizațiile, alți agenți economici, indiferent de forma de proprietate, precum și condițiile de muncă ale persoanelor care practică munca individuală, în scopul verificării respectării de către ele a legislației sanitare, a regulilor sanitare în vigoare și efectuării de măsuri igienice și antiepidemice;

3) să înainteze persoanelor fizice și juridice cerințe cu privire la necesitatea efectuării de măsuri igienice și antiepidemice și la lichidarea încălcărilor legislației sanitare, protecției sanitare a teritoriilor de infiltrare și răspândirea bolilor deosebit de periculoase (care necesită instituirea carantinei) și altor boli, precum și să exercite controlul asupra îndeplinirii acestor cerințe;

4) să încredințeze efectuarea expertizelor în domeniul asigurării sanitaro-epidemiologice a populației și conform rezultatelor să prezinte persoanelor fizice și juridice avize argumentate;

5) să scoată la iveală și să stabilească cauzele și condițiile apariției și răspândirii bolilor infecțioase, bolilor neinfecțioase și intoxicărilor în masă ale oamenilor, precum și a bolilor profesionale;

6) să sisteze până la efectuarea măsurilor necesare și lichidarea încălcărilor existente a regulilor sanitare, iar în cazul imposibilității respectării lor, să înceteze:

a) lucrările de proiectare și construcție, precum și de dare în exploatare a obiectelor finalizate și reconstruite;

b) exploatarea întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor existente, unor secții și sectoare de producție, încăperilor clădirilor, instalațiilor, utilajului, mijloacelor tehnice, precum și executarea unor anumite lucrări, activități de producție și prestarea serviciilor;

c) elaborarea, lansarea în producție, fabricarea și utilizarea (întrebuințarea) producției economiei naționale;

d) producerea, depozitarea, transportarea și comercializarea materiei prime și produselor alimentare, folosirea apei (surselor de apă) în scopuri gospodărești, de menaj, culturale și de asanare;

7) să înainteze organelor puterii de stat și ale administrației de stat, precum și organelor financiar-creditare propuneri privind:

a) interzicerea sau introducerea pe anumite teritorii a unor condiții și regimuri speciale de viață a populației, sau desfășurarea activității economice a ei, orientate spre prevenirea răspândirii bolilor infecțioase, a bolilor neinfecțioase și intoxicărilor în masă ale oamenilor și lichidarea acestor boli;

b) suspendarea finanțării (creditării) lucrărilor de proiectare, construcție, precum și a activității economice a persoanelor fizice și juridice în cazul nerespectării de către ele a regulilor sanitare și a hotărârilor organelor Serviciului Sanitaro-Epidemiologic de Stat cu privire la sistarea acestor feluri de lucrări și tipuri de activitate;

8) să adopte decizii privind:

a) înlăturarea temporară de la muncă a persoanelor purtătoare de agenți patogeni ai bolilor infecțioase, care pot deveni surse de răspândire a lor în virtutea specificului pe care îl execută sau al procesului de producție în care sunt antrenate;

b) trimiterea la examenul medical și supravegherea medicală a persoanelor care au contactat cu bolnavii contagioși;

c) internarea obligatorie în spital a bolnavilor contagioși și a persoanelor suspectate de a fi contaminate de boli infecțioase, care prezintă pericol pentru cei din jur;

d) efectuarea dezinfectiei, dezinsecției și deratizării în focarele de boli infecțioase, precum și în încăperile și pe teritoriile unde se mențin condiții pentru apariția și răspândirea infecțiilor;

e) efectuarea vaccinării preventive a populației sau a unor grupuri de persoane conform indicărilor epidemice;

9) să invite la organele Serviciului Sanitaro-Epidemiologic de Stat persoanele fizice și juridice pentru examinarea materialelor privind cazurile de încălcare a legislației sanitare;

10) Serviciul Sanitaro-Epidemiologic de Stat examinează cazurile cu privire la contravențiile administrative prevăzute de articolele 42, 42', 43 și 53 din prezentul cod. Sunt în drept să examineze cazurile cu privire la contravențiile administrative în numele Serviciului Sanitaro-Epidemiologic de Stat Medicul-șef sanitar de stat al Republicii Moldova și adjuncții lui, medicii-șefi sanitari de stat ai raioanelor și orașelor;

11) să înainteze cerințele privind:

a) compensarea daunei cauzate sănătății oamenilor;

b) restituirea către instituțiile curativo-profilactice și sanitaro-epidemiologice a cheltuielilor pentru efectuarea măsurilor igienice, antiepidemice și curative în cazul apariției bolilor infecțioase, bolilor neinfecțioase și intoxicărilor în masă ale oamenilor;

c) achitarea amenzilor;

12) să primească fără restricții de la persoanele fizice și juridi-

ce date și documente necesare îndeplinirii sarcinilor ce le revin organelor Serviciului Sanitaro-Epidemiologic de Stat;

13) să ia probe de materiale, substanțe, articole, produse alimentare, aer, apă și sol pentru cercetări de laborator și pentru efectuarea expertizei igienice;

14) să adopte decizii privind distrugerea producției pe care expertiza igienică a recunoscut-o drept producție de calitate inferioară, care prezintă pericol pentru sănătatea oamenilor.

(2) medicul-șef sanitar de stat al Republicii Moldova are dreptul să aprobe în modul stabilit reguli sanitare republicane, indicații și recomandări metodice, să le promulge și să le pună în aplicare.

(3) medicul-șef sanitar de stat al Republicii Moldova și adjuncții lui de asemenea au dreptul să însărcineze specialiștii în vederea efectuării expertizelor și consultărilor și să prezinte persoanelor fizice și juridice avize asupra normelor de proiectare, documentației tehnico-normative, tehnologice și de exploatare pentru producția nouă (modernizată) a economiei naționale și tehnologia confecționării acestora, asupra documentației contractuale de livrare în republică a producției de import destinate utilizării în economie și în uzul casnic, a produselor alimentare și materiei prime alimentare, precum și asupra programelor și regimurilor de educație, instruire și solicitare intelectuală și fizică.

(4) Drepturile prevăzute la aliniatul (1) punctele 2), 3), 5), 12) și 13) din prezentul articol se extind și asupra factorilor de decizie și specialiștilor Serviciului Sanitaro-Epidemiologic de Stat.

Articolul 34. Obligațiile și răspunderea factorilor de decizie și specialiștilor Serviciului Sanitaro-Epidemiologic de Stat

(1) Medicul-șef sanitar de stat al Republicii Moldova, medicii-șefi sanitari de stat ai raioanelor și municipiilor, alți factori de decizie și specialiști ai Serviciului Sanitaro-Epidemiologic de Stat, care exercită supravegherea sanitaro-epidemiologică de stat în limitele competenței lor, sunt obligați:

1) să folosească la timp și în măsură deplină împuternicirile lor pentru prevenirea, scoaterea la iveală și reprimarea încălcării legislației sanitare;

2) să-și coordoneze activitatea cu organele puterii de stat și ale administrației de stat, cu organizațiile obștești interesate în apărarea drepturilor și intereselor persoanelor fizice și juridice în ocrotirea și fortificarea sănătății, asigurarea bunăstării sanitaro-epidemiologice a populației;

3) să păstreze secretul de stat și cel comercial în privința informației obținute în timpul exercitării îndatoririlor funcționale.

(2) Factorii de decizie și specialiștii Serviciului Sanitaro-Epidemiologic de Stat poartă răspundere pentru îndeplinirea necorespunzătoare a atribuțiilor lor în modul stabilit de legislația în vigoare.

**Articolul 35. Reclamarea acțiunilor (inactivității)
de decizie și a specialiștilor Serviciilor
Sanitaro-Epidemiologice de Stat**

(1) Acțiunile (inactivitatea) medicilor-șefi de stat, ale altor factori de decizie și specialiști ai Serviciului Sanitaro-Epidemiologic de Stat privind prevenirea, depistarea și reprimarea încălcărilor legislației sanitare pot fi reclamate medicului-șef de stat ierarhic superior. În caz de dezacord cu decizia luată, acțiunile factorilor de decizie și specialiștilor pot fi reclamate în instanța de judecată.

(2) Depunerea plângerii nu sistează acțiunea reclamată.

**Articolul 36. Statutul juridic și apărarea socială
a factorilor de decizie și specialiștilor
Serviciului Sanitaro-Epidemiologic de Stat**

(1) Medicul-șef sanitar de stat, alți factori de decizie și specialiști ai Serviciului Sanitaro-Epidemiologic de Stat care exercită supravegherea sanitaro-epidemiologică de stat sunt reprezentanți ai organelor administrației de stat și se află sub ocrotirea statului.

(2) În activitatea lor ei sunt independenți și acționează conform Constituției, legilor Republicii Moldova, decretelor Președintelui republicii, hotărârilor Guvernului și legislației sanitare în vigoare pe teritoriul republicii.

(3) Orice amestec în activitatea factorilor de decizie și specialiștilor care exercită supravegherea sanitaro-epidemiologică de stat se interzice. Persoanele fizice și juridice care exercită presiune (sub orice formă) asupra factorilor de decizie și specialiștilor sunt trase la răspundere în modul stabilit de legislația în vigoare.

(4) Organele de autoadministrare locală sunt obligate să asigure medicii-șefi sanitari de stat, în termen de un an după numirea lor în funcție, cu locuință și telefon.

(5) Factorii de decizie și specialiștii care exercită supravegherea sanitară de stat au dreptul la călătorie gratuită în transportul public, cu excepția taximetrelui, în limitele teritoriului deservit.

VII. TRATATELE INTERNAȚIONALE

**Articolul 37. Tratatul internațional în domeniul
asigurării sanitaro-epidemiologice
a populației**

Dacă tratatul internațional în domeniul asigurării sanitaro-epidemiologice a populației, parte la care este Republica Moldova, stabilește alte reguli decât cele cuprinse în legislația sanitară a Republicii Moldova, se aplică regulile tratatului internațional.

Chișinău, 16 iunie 1993, nr. 1513—XII

CUPRINS

Cuvânt înainte (conf. dr. Gr. Friptuleac)	3
Capitolul I. CONȚINUTUL, FORMELE ȘI METODELE DE LUCRU ALE MEDICULUI IGIENIST ÎN DOMENIUL IGIENEI MEDIULUI (Conf. dr. Gr. Friptuleac)	4
Capitolul II. METODELE DE INVESTIGARE A INFLUENȚEI MEDIULUI AMBIANT ASUPRA SĂNĂTĂȚII POPULAȚIEI (Conf. dr. Gr. Friptuleac)	9
Indicatorii demografici	10
Morbiditatea și traumatismul	13
Examenul medical	17
Studiul dezvoltării fizice și psihice a populației	20
Condițiile sociolocative și sănătatea populației	21
Aprovizionarea cu apă și sănătatea populației	22
Solul și sănătatea populației	24
Aerul atmosferic și sănătatea populației	25
Capitolul III. IGIENA APEI (Prof. dr. L. Alexa, Conf. dr. Gr. Friptuleac)	29
Controlul sanitar preventiv	32
Metoda expertizei sanitare a proiectelor de aprovizionare cu apă a centrelor populate	32
Supravegherea sanitară preventivă la etapa construcției instalațiilor apeductului și recepționarea lor în exploatare	34
Controlul sanitar curent	36
Metodologia de supraveghere sanitară a aprovizionării cu apă a populației	37
1. Controlul instalațiilor centrale de aprovizionare cu apă potabilă a localităților	37
2. Controlul instalațiilor centrale proprii obiectivelor economice și sociale	43
3. Supravegherea sanitară a instalațiilor locale	43
4. Supravegherea sanitară a sistemelor de aprovizionare cu apă în colectivități temporare	43
Recoltarea și transportul probelor de apă	52
Metodele de determinare a indicatorilor fizico-chimici ai apei	60
Determinarea temperaturii	61
Determinarea pH-ului	61
Determinarea mirosului	61
Determinarea gustului	62
Determinarea transparenței apei	62
Determinarea colorației apei	62
Determinarea turbidității apei	63
Determinarea consumului chimic de oxigen (oxidabilității)	63
Determinarea durtății	65
Determinarea amoniacului din apă	66
Determinarea nitriților	68
Determinarea nitraților	69
Determinarea clorurilor	70
Determinarea caracteristicilor microbiologice ale apei	71
Determinarea enterovirusurilor	81
Metodele de laborator folosite la controlul sanitar asupra modului de tratare și de dezinfectare a apei	82
Controlul de laborator asupra coagulării apei	82
Controlul de laborator asupra dezinfecției apei prin clorinare	83
Capitolul IV. PROTECȚIA SANITARA A BAZINELOR DE APĂ (Conf. dr. Gr. Friptuleac)	88
Controlul sanitar preventiv	88
Alegerea terenului pentru amplasarea stațiilor de epurare a apelor reziduale	88

Determinarea condițiilor igienice de deversare a apelor reziduale în bazinele de apă	90
Expertiza sanitară a proiectelor de canalizare	104
Evaluarea igienică a schemei de epurare a apelor reziduale	106
Particularitățile expertizei sanitare a proiectelor de canalizare a întreprinderilor industriale	108
Controlul sanitar la etapa de construcție și de recepționare în exploatare a instalațiilor de epurare	110
Controlul sanitar curent	111
Avizarea sanitară a bazinelor de apă	111
Avizarea sanitară a stațiilor de epurare a apelor reziduale	113
Particularitățile avizării sanitare a instalațiilor de epurare a apelor reziduale industriale și agricole	116
Investigațiile de laborator ale apelor reziduale	117
Evaluarea igienică a eficacității epurării apelor reziduale	125
Capitolul V. PROTECȚIA SANITARĂ A AERULUI ATMOSFERIC (Conf. V. Băbălău)	133
Controlul sanitar preventiv	133
Legislația în domeniul controlului sanitar asupra protecției aerului atmosferic	133
Metoda de calcul a condițiilor de dispersare în atmosferă a evacuărilor întreprinderilor industriale	134
Metoda de expertiză igienică a proiectelor în domeniul protecției aerului atmosferic contra poluării cu evacuări industriale	135
Controlul sanitar curent	159
Metoda de examinare igienică a surselor de poluare a aerului atmosferic	160
Metoda de organizare a observațiilor asupra poluării aerului atmosferic	162
Determinarea poluanților aerului	179
Determinarea bioxidului de sulf (SO_2)	179
Determinarea concentrației de ozon (O_3) și bioxid de azot (NO_2) la prezența lor comună în aerul atmosferic	180
Determinarea concentrației de funingine	181
Determinarea pulberilor	183
Determinarea tetraetilplumbului ($\text{Pb}(\text{C}_2\text{H}_5)_4$)	190
Cercetările bacteriologice ale aerului	191
Evaluarea gradului de poluare a aerului atmosferic	196
Capitolul VI. PROTECȚIA SANITARĂ A SOLULUI (Conf. dr. Gr. Friptuleac)	204
Argumentarea igienică a C.M.A. a substanțelor chimice în sol	204
Argumentarea concentrațiilor aproximative admisibile (C.A.A.) a pesticidelor în sol	211
Avizarea sanitară a terenului	213
Recoltarea probelor de sol	214
Analiza de laborator a solului	216
Evaluarea igienică a gradului de poluare a solului	220
Capitolul VII. SALUBRIZAREA CENTRELOR POPULATE (Conf. dr. Gr. Friptuleac)	223
Controlul sanitar preventiv	223
Alegerea terenului pentru instalațiile de colectare, păstrare temporară, evacuare, neutralizare și utilizare a reziduurilor	223
Alegerea schemelor de salubritate a centrelor populate	224
Expertiza sanitară a proiectelor de salubritate în centrele populate	226
Determinarea numărului necesar de pubele sau containere	228
Determinarea numărului necesar de automobile pentru transportarea reziduurilor solide	229
Controlul sanitar curent	231
Schema avizării stării sanitare și a salubrității teritoriului spațiului locativ	232
Controlul sanitar curent asupra colectării, înmagazinării și înlăturării reziduurilor din centrele populate	233
	359

Controlul sanitar asupra instalațiilor de neutralizare și utilizare a reziduurilor	236
Capitolul VIII. IGIENA LOCUINȚEI (Conf. dr. Gr. Friptuleac)	238
Controlul sanitar preventiv	238
Alegerea terenului pentru construcția locuințelor	238
Expertiza sanitară a proiectelor caselor de locuit	239
Controlul sanitar la etapa de construire a caselor de locuit	242
Controlul sanitar la etapa recepționării în exploatare a casei de locuit	244
Controlul sanitar curent	245
Avizarea sanitară a caselor de locuit	245
Determinarea ambianței termice în locuințe	249
Controlul sanitar asupra încălzitului în locuințe și încăperile publice	259
Controlul sanitar asupra ventilației în locuințe și clădirile publice	262
Determinarea vicierei aerului și efectele asupra organismului	264
Controlul sanitar asupra iluminatului natural și artificial în locuințe și clădirile publice	266
Determinarea iluminatului natural	267
Determinarea iluminatului artificial	272
Determinarea contaminării microbiene a aerului	275
Capitolul IX. IGIENA INSTITUȚIILOR MEDICO-SANITARE (Conf. dr. Gr. Friptuleac)	279
Controlul sanitar preventiv	279
Controlul sanitar curent	283
Capitolul X. IGIENA INSTITUȚIILOR DE ÎNTREȚINERE A CĂRĂRII CORPORALE (Conf. dr. Gr. Friptuleac)	290
Controlul sanitar preventiv	290
Controlul sanitar curent	291
Capitolul XI. IGIENA AȘEZĂRILOR UMANE (Conf. dr. Gr. Friptuleac)	303
Controlul sanitar preventiv	303
Controlul sanitar curent	316
Schema avizării sanitare a sistematizării, construcției și salubrității existente a așezărilor umane	317
Capitolul XII. IGIENA FACTORILOR FIZICI ÎN CONDIȚIILE CEN- TRELOR POPULATE (Conf. dr. Gr. Friptuleac)	319
Controlul sanitar asupra poluării sonore	319
Metodele de apreciere a poluării sonore	325
Igiena radiațiilor electromagnetice în mediul ambiant	330
Anexe	333

Redactor: A. Rusnac
 Redactor artistic: L. Cușnirenco
 Tehnoredactori: L. Jucov, N. Duduciuc
 Corector: E. Pistrui

Bun de tipar 14.IX.98. Format 60×90 1/16.
 Coli de tipar conv. 22,5. Coli editoriale 25,24. Comanda 69.

Întreprinderea Editorial-Poligrafică «Știința», str. Academiei, 3;
 or. Chișinău, MD 2028; Republica Moldova;
 tel.: (3732) 73-96-16; 73-97-50; fax: (3732) 73-96-27.

Firma Editorial-Poligrafică «Tipografia Centrală», str. Florilor, 1;
 or. Chișinău, MD 2068; Republica Moldova;
 tel.: (0422) 49-55-32; 49-50-48

